Metsähallituksen tiedote kullankaivajille

Lemmenjoen kansallispuiston, Urho Kekkosen kansallispuiston, Ivalojoen ja sen sivuhaarojen (Kutturan suunta) sekä Keski- ja Itä-Lapin alueella vuonna 2020

HUOM! Huoltoluvat haetaan sähköisesti osoitteesta:
https://verkkokauppa.eraluvat.fi/fi/maastoliikenne/

Käsittelyaika on 10–15 arkipäivää. Tarkempia ohjeita on seuraavalla aukeamalla olevassa taulukossa maastoliikenteen kohdalla.

Kaivutyö on sallittu ainoastaan kaivoslain mukaisilla kullanhuuhdonta-alueilla ja kaivospiireillä.

Vuotuinen kullanhuuhdontakorvaus (50 €/ha) ja kaivospiirimaksu (50 €/ha) maksetaan Metsähallituksen tilille ilman eri kehotusta määräaikaan, maaliskuun 15. päivään mennessä tai em. päivän jälkeen annetuista kullanhuuhdontaluvista 30 vrk:n sisällä luvan voimaantulosta. Maksamattomat korvaukset saatetaan viipymättä tiedoksi kaivosviranomaiselle kaivoslain 621/2011 70 § mukaisia toimenpiteitä varten. Maksaessasi kullanhuuhdontalupaa, käytä viestikentässä sanaa **kullanhuuhdontalupa**, koska valtaus-nimike aiheuttaa sekaannusta Metsähallituksen maksujen seurannassa.

Huom! Koirat tulee muistaa pitää kytkettyinä myös kullankaivualueilla metsästyslain mukaisesti.

Muuta huomioitavaa

Kaivumenetelmät

▶ Lapiokaivualueilla on koneen käyttö kielletty kaikissa työvaiheissa ilman asianmukaisia lupia (ympäristöluvat).

Rakentaminen

▶ Kullanhuuhdonta-alueelle saa kaivukauden ajaksi pystyttää vain teltan tai laavun, kaivukauden päätyttyä teltta tai laavu on purettava. Kaikenlainen muu rakentaminen vaatii sekä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvan ja kunnan rakennus- tai toimenpideluvan. Lemmenjoen kansallispuistossa lupa rakentamiseen haetaan Metsähallitukselta.

Kesäaikainen maastoliikenne

▶ Metsäautotielle (maastoon rakennettu tie, jossa on sorapinta, ojat/pientareet) ei tarvita maastoliikennelupaa

▶ Maastoliikennelupa tarvitaan aina, kun liikutaan rakennetun metsäautotien ulkopuolella. Kesäaikaisia maastoliikennelupia myönnetään pääsääntöisesti vain jo selvästi olemassa oleville maastourille.

▶ Epäselvissä tapauksissa kannattaa aina **ennen** ajamista tiedustella asiaa Metsähallituksesta.

Asuntovaunut

▶ Kullanhuuhdonta-alueella saa pitää matkailuperävaunua tai asuntoautoa korvauksetta kaivukauden ajan (huom. selvitettävä maastoliikenneluvan tarve). Jos matkailuperävaunu jätetään kullanhuuhdonta-alueelle talven ajaksi, on siihen hankittava Metsähallituksen lupa.

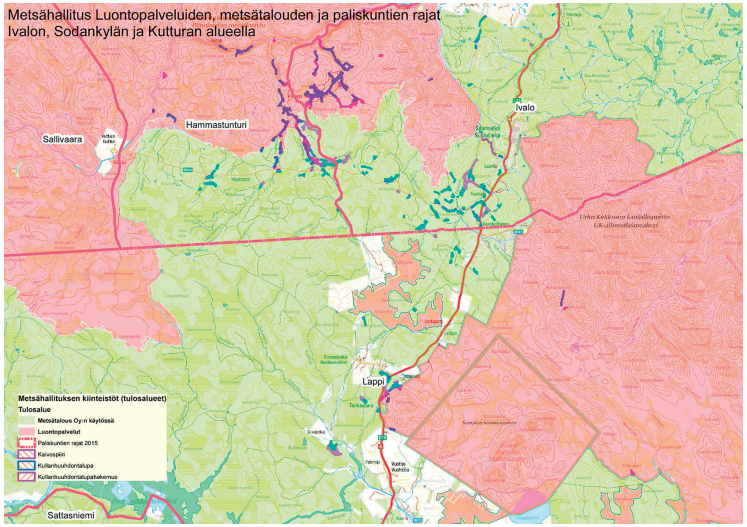

▶ Mikäli matkailuperävaunua tai matkailuautoa ei ole mahdollista sijoittaa kullanhuuhdonta-alueelle, voi Metsähallitus myöntää luvan sen sijoittamiseksi lupa-alueen läheisyyteen kaivukauden ajaksi.

▶ Kutturan tien varressa on Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n vuokraama varasto- ja asuntovaunualue, jonne vaunun voi jättää talveksi.

▶ Metsähallitus voi myöntää maksullisen luvan asuntovaunun säilyttämiselle kaivualueella, mikäli kullanhuuhdontaluvan jatkoaikahakemus on vireillä.

Polttopuuasiat:

▶ Kullanhuuhdonta-alueelta tai sen läheisyydestä ei saa ottaa minkäänlaista puuta ilman puulupaa. Kansallispuistoihin ei myönnetä puunottolupia. Mikäli kullanhuuhdonta-alueella on puustoa tutkimustyön esteenä, on puiden poistamisesta sovittava ennakkoon Metsähallituksen kanssa.

Päättyneen kullanhuuhdonta-alueen jälkityöt:

▶ Kaikki luontoon kuulumaton on vietävä kullanhuuhdontaluvan päätyttyä pois maastosta, nuotiopaikan kivikehän voi jättää, mutta nuotiopohjalle ei saa jättää palaneita nauloja, peltipurkkeja, lasia tai muovia, tiiliskiviä, betonia.

▶ Kaivumonttujen reunat tulee luiskata yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon.

OHJEET KAIVUALUEITTAIN SEURAAVALLA AUKEAMALLA ▶

	Lemmenjoen kansallispuisto	*Urho Kekkosen kansallispuisto*	*Ivalojoki sivuhaaroineen (Kutturan suunta)*	*Keski- ja Itä-Lapin alue **
Kullanhuuhdontakorvaukset ja kaivospiirimaksut – Kullanhuuhdontakorvaus 50 €/ha, kaivospiirimaksu 50 € /ha – Metsähallitus ei lähetä erillistä laskua, eräpäivä 15.3.2020 – Maksun yhteydessä on ilmoitettava lupatunnus ja kullanhuuhdontaluvan/ kaivospiirin haltija	POHJOLA PANKKI FI07 5000 0120 2512 92 Metsähallitus Luontopalvelut	POHJOLA PANKKI FI07 5000 0120 2512 92 Metsähallitus Luonto-palvelut	Karttaliitteen s. 23 mukaisesti; Luontopalvelujen alue POHJOLA PANKKI FI07 5000 0120 2512 92 Metsätalouden alue POHJOLA PANKKI FI83 5000 0120 1439 03	POHJOLA PANKKI FI83 5000 0120 1439 03 Metsähallitus Metsätalous ** (Sodankylän, Savukosken, Sallan, Pelkosenniemen ja Kemijärven kuntien alueilla sijaitsevat Metsähallituksen hallintaan kuuluvat alueet, pois lukien Lapin Luontopalveluille kuuluvat suojelualueet)*
Kullanhuuhdonta-alueen/ kaivospiirin huoltaminen moottorikelkalla – Paikkakuntalaiselle maksuton. – Ulkopaikkakuntalaiselle maksullinen. Luvan hinta on 50 €. – Lupa on henkilökohtainen (tai perhe-kohtainen). Lupaa hakiessa tarvitaan mm. kullanhuuhdontaluvan lupatunnus tai kaivoskirjan numero ja huoltoajon ajankohta.	Lemmenjoen kansallispuiston maastoliikenne-ohjeistus LKL:n kotisivuilla www.kullankaivajat.fi Huoltolupa **haetaan sähköisesti** osoitteesta: https://verkkokauppa.eraluvat.fi/fi/maastoliikenne/ Lisätietoja: Ivalon asiakaspalvelu, – Virastotalo, Ivalo, PL 36, (Ivalontie 10), 99801 Ivalo, puh. 020 639 7701, ark. klo 9:00–16:00 – Ylä-Lapin luontokeskus, Siida, Inari, puh. 020 639 7740 ti–su klo 10:00–17:00, maanantaisin suljettu	Huoltolupa **haetaan sähköisesti** osoitteesta: https://verkkokauppa.eraluvat.fi/fi/maastoliikenne/ Lisätietoja: Palvelupiste Kiehinen, Lutontie 16, 99830 Saariselkä, puh. 020 639 7200	Huoltolupa **haetaan sähköisesti** osoitteesta: https://verkkokauppa.eraluvat.fi/fi/maastoliikenne/ Lisätietoja: LUONTOPALVELUT, Ivalon asiakaspalvelu, Virastotalo Ivalo, PL 36, (Ivalontie 10), 99801 Ivalo, puh. 020 639 7701. ark. klo 9:00–16:00 METSÄTALOUS Heikki Remes, Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä, puh. 020 639 7355, heikki.remes@metsa.fi	Huoltolupa **haetaan sähköisesti** osoitteesta: https://verkkokauppa.eraluvat.fi/fi/maastoliikenne/ Lisätietoja: Heikki Remes, Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä, puh. 020 639 7355, heikki.remes@metsa.fi
Kesäaikaiset maastoliikenneluvat Hinta kuten moottori-kelkkaluvissa.	Kesäaikaisia lupia myönnetään vain erityisen painavin perustein jo selvästi olemassa oleville urille. Lemmenjoen kansallispuiston maastoliikenneohjeistus LKL:n kotisivuilla: www.kullankaivajat.fi Huoltolupa **haetaan sähköisesti** osoitteesta: https://verkkokauppa.eraluvat.fi/fi/maastoliikenne/ Lisätietoja: Ivalon asiakaspalvelu, Virastotalo, Ivalo, PL 36, (Ivalontie 10), 99801 Ivalo, puh. 020 639 7701, ark. klo 9:00–16:00	Kesäaikaisia maasto-liikennelupia ei myönnetä.	Lupa tarvitaan aina, kun liikutaan rakennetun metsäautotien ulkopuolella. Kesäaikaisia maastoliikennelupia myönnetään vain jo selvästi olemassa oleville maastourille. Huoltolupa **haetaan sähköisesti** osoitteesta: https://verkkokauppa.eraluvat.fi/fi/maastoliikenne/ Kartta haetusta ajourasta liitetään hakemuksen mukaan. Lisätietoja: **Luontopalvelut**, Ivalon asiakaspalvelu ja Irja Mikkonen, PL 36, 99801 Ivalo, puh. 020 639 7724, irja.mikkonen@metsa.fi **Metsätalous**, Heikki Remes, Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä, puh. 020 639 7355, heikki.remes@metsa.fi	Kesäaikaisia maastoliikennelupia myönnetään vain jo selvästi olemassa oleville maastourille. Huoltolupa **haetaan sähköisesti** osoitteesta: https://verkkokauppa.eraluvat.fi/fi/maastoliikenne/ Kartta haetusta ajourasta liitetään hakemukseen mukaan. Lisätietoja: Heikki Remes, Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä, puh. 020 639 7355, heikki.remes@metsa.fi
Polttopuun myynti – Kullanhuuhdontaoikeuteen ei sisälly puunotto-oikeutta. – Mikäli kullanhuuhdonta-alueella on puustoa tutkimustyön esteenä, on puiden poistamisesta sovittava ennakkoon Metsähallituksen kanssa. – Maksukuitti on pidettävä maastossa mukana, sillä se on puunottolupaa kysyttäessä tosite puiden maksamisesta.	Polttopuita (=halkoja) myydään Njurkulahden lanssista, hinta on 46 €/p-m³ (sis. alv 24 %) Puuluvan saa Metsähallituksen asiakaspalvelusta Ivalosta tai Inarista Tarvepuuta ei saa ottaa kansallispuiston alueelta, ei edes maapuuta	Metsähallitus myy kaivajille kansallispuiston ulkopuolelta hakkuutähdelupia polttopuuksi hintaan 12,40 €/m³ (sis. alv 24 %). Pienin laskutuserä on 20,00 €. Polttopuuluvan voi ostaa Metsähallituksen Keski-Lapin toimipisteestä: Jäämerentie 6, Sodankylä. Tiedustelut Pekka Leskinen, puh. 020 639 7303. Tarvepuuta ei saa ottaa kansallispuiston alueelta, ei edes maapuuta.	Metsähallitus, **Luontopalvelut** myy alueiltaan kaivajille maapuuta (=liekopuut, juurakot, kuivat oksat ja hakkuutähteet) polttopuuksi hintaan 15,00 €/m³ (sis. alv 24 %). Pienin laskutuserä on 20,00 €. Polttopuuluvan **Luontopalvelujen** alueelle voi ostaa Saariselältä palvelupiste Kiehisestä, puh. 020 639 7200 tai Ivalosta, puh. 020 639 7701. Metsähallitus, **Metsätalous** myy alueiltaan kaivajille hakkuutähdelupia (oksat, hakkuutähteet – ei liekoja ja juurakoita) polttopuuksi hintaan 12,40 €/m³ (sis. alv 24 %). Pienin laskutuserä on 20,00 €. Polttopuuluvan voi ostaa Metsähallituksen Ylä-Lapin toimipisteestä (**ei** asiakaspalvelusta): Ivalontie 10, Ivalo. Tiedustelut Ari Huru, puh. 020 639 7738.	Metsähallitus myy kaivajille hakkuutähdelupia polttopuuksi hintaan 12,40 €/m³ (sis. 24 % alv). Pienin laskutuserä on 20,00 €. Polttopuuluvan voi ostaa Metsähallituksen Keski- ja Itä-Lapin toimipisteistä: Jäämerentie 6, Sodankylä. Tiedustelut: Pekka Leskinen, puh. 020 639 7303 Samperintie 32, Savukoski. Tiedustelut: Jari Kantia, puh. 020 639 7576.
Lisätiedustelut	Irja Mikkonen, puh. 020 639 7724 irja.mikkonen@metsa.fi os. Metsähallitus, PL 36, 99801 Ivalo	Irja Mikkonen	**Metsätalouden alue**: Heikki Remes Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä puh. 020 639 7355, heikki.remes@metsa.fi **Luontopalveluiden alue**: Irja Mikkonen puh. 020 639 7724, irja.mikkonen@metsa.fi	Heikki Remes Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä puh. 020 639 7355, heikki.remes@metsa.fi

Asuntovaunu kultakämppänä

Kullankaivuhommissa pitää yleensä olla paikka, mihin öisin päänsä kallistaa. Itse nuorempana suosin telttaa, mutta siinä on varmaan sama juttu kuin mikä on viskin juonnissa – eli kiintiö tulee jossakin vaiheessa täyteen. Sen jälkeen minulla on ollut useita resuasuntovaunuja ja yksi melkein oikeakin.

Tästä pääsemmekin asiaan: asuntovaunu hallinnoinnin kohteena! Kullankaivajilla on ollut jonkinlainen asuntovaunuihin liittyvä linnarauha Metsähallituksen kanssa 1980-luvulta lähtien. Siinä asuntovaunuasuja maksaa Metsähallitukselle viisikymppisen talvisäilytyksestä ja jos ei sitä halua maksaa, niin kuskaa asuntovaunun vaikkapa LKL:n lanssille talvehtimaan. Useimmat maksavat.

Asuntovaunuksi aikoinaan laskettiin kaikki renkaiden päällä olevat vaunut, siis myös traktorivetoiset vankkurit, mutta eipä lasketa enää. Tästä tiukennuksesta ei voi syyttää Metsähallitusta, vaan maankäyttö- ja rakennuslakia, jota kunnat rakennusjärjestyksissään soveltavat – traktorivetoisia laitteita ei siis enää rinnasteta asuntovaunuihin, vaan niiden sijoittamiseen tarvitaan aina merkintä kullanhuuhdontalupaan ja toimenpidelupa kunnasta.

Viime kesänä kuulin Metsähallituksen luontopalvelujen Aina Vireiden Tahojen puuttuneen joidenkin asuntovaunujen ulkoasuun. Eivät kuulemma ole valkoseinäisiä ja asuntovaunumaisia. Tiedän mistä on kysymys – joidenkin asuntovaunujen katot on rakennettu uusiksi ja joissakin on tuen takia ulkoseiniäkin uusittu. Katto-ongelman tunnistan – lumi painaa kattoa ja rakoihin menee vettä, joka jäätyy ja siihen ne asuntovaunut kuolevat.

Toinen keskustelun kohde ovat olleet asuntovaunuluvalla alueelle viedyt huomattavan suuret ”vankkurit”, jotka eivät kauheasti muistuta asuntovaunua ja joita täytyy vähän virittää, että niitä voi autolla vetää. Kullankaivajilla on aina kaikissa asioissa tapana katsoa hallinnoinnin rajat ja jossakin se raja löytyy tässäkin asiassa. Asuntovaunun pitää olla poisvietävissä ja jos tällainen iso laitos ei ole rekisterissä eikä kokonsa puolesta sovi trailerin päälle siirrettäväksi, niin en minä oikein uskalla sitä asuntovaunuun rinnastaa.

Jos vempele on henkilöautolla vedettävissä ja mitoiltaan tavanomaisen asuntovaunun kokoluokkaa, niin kyllä se silloin varmaankin asuntovaunuksi pitäisi laskea, vaikka se ei aivan kaupan asuntovaunulta näyttäisikään. Tieliikennekelpoisuus hoituu, kun vaunu ajetaan trailerin päälle. Rekisteröimättömiä vempeleitähän ei ole saanut vuosiin liikenteessä kuljettaa.

Lemmenjoen kämppäasioista aikoinaan väännettäessä Metsähallitus ryhtyi tulkitsemaan, että kyllä 16 neliön kämpän täytyy riittää kullankaivajalle. Tämä kirjattiin myös Inarin kunnan rakennusjärjestykseen ja se voisi olla sopiva yläraja myös asuntovaunuille. Kaksi kertaa kahdeksan metrin asuntovaunu on jo aikamoinen. Ja jos se tuntuu ahtaalta ja sokkeloiselta, niin tee kuten minä: Nakkele vaneriset väliseinät mäkeen ja tee sisustuksesta kämppämäinen.

Kullankaivun harrastajan kaivu kestää tyypillisesti muutamasta päivästä muutamaan viikkoon kesässä. Vie asuntovaunusi palstalle, kun kaivu alkaa ja vie se pois kun kaivu siltä kesältä päättyy. Tämä voidaan laskea asuntovaunun tyypilliseksi retkeilykäytöksi, eikä sitä sen kummemmin tarvitse luvittaa. Mutta jos asuntovaunu jätetään talvehtimaan, niin pelisäännöt muuttuvat.

ASUNTOVAUNU KULTAKÄMPPÄNÄ

Viime kesän vaunuasioita setviessäni yritin palauttaa mieleeni, mihin perustuu Metsähallitukselle maksettava viidenkympin talvehtimismaksu, sillä kullankaivajahan maksaa jo palstastaan valtauskorvausta.

Viisikymppinen ei ole mikään viranomaismaksu, vaan Metsähallituksen maanomistajana myymä oikeus tai palvelu. Siihen sisältyy hieman vastuitakin, sillä näin säilytetty asuntovaunu ei sisälly tavanomaiseen kullanhuuhdontaluvan vakuusmaksuun. Kysymyksessä on tosiaan hyvin vanha järjestely, jonka sopimisen jälkeen ovat kaikki asiaan liittyvät lait muuttuneet.

Tämäkään maksu ei oikeuta vaunun pysyvään pitämiseen alueella, sillä maankäyttö- ja rakennuslaki määrää, että asiasta pitää tehdä rakennusjärjestyksen mukainen toimenpidelupa- tai ilmoitusmenettely. Sen tehtyäsi pääset eroon tästä monien kullankaivajien sielua kaivertavasta viisikymppisen maksamisesta. Tätä menettelyä varten pitää kuitenkin kullanhuuhdontaluvassasi olla maininta alueelle tuodusta asuntovaunusta.

Kullankaivaja voi pyytää kaivosviranomaista luvittamaan asuntovaunun eli tavallaan määräämään lupa-alueelleen paikka asuntovaunun säilytystä varten – tavallaan muodostetaan siis kevennetty rakennuspaikka. Sen voi tehdä esimerkiksi jatkoajan haun yhteydessä. Kun tällainen päätöspaperi on kourassa, kullankaivaja tekee kuntaan toimenpideilmoituksen / toimenpidelupahakemuksen ja maksaa siitä käsittelymaksun ja siinä se sitten on – talvisäilytysviisikymppisiä ei sen jälkeen tarvitse maksaa.

Kunnan maksujen lisäksi kullanhuuhdontalupaan liittyen voi tosin tulla vakuusmaksun korotus, mutta sehän toisaalta on sellaista rahaa, minkä saat takaisin, kun hoidat asiasi oikein.

Tämä järjestely ratkaisee myös sen vääränlaisen ulkonäön omaavan asuntovaunun ongelman. Ehkä myös ylisuureksi tulkitun asuntovaununkin ongelma ratkeaa näin. Mutta voi se jäädä ratkeamattakin, sillä kaivos- ja kunnan rakennusviranomaisen ei ole mikään pakko kyseistä oikeutta antaa. Heidän lisäkseen Metsähallitus ottaa asiaan kantaa.

Yleisohjetta siitä, mihin tällaisen oikeuden saa ja mitä se oikeus tarkkaan ottaen sisältää, ei voi antaa, sillä yksityiskohdat ratkaisevat: Punnittavana on rakennelman koko ja talviasuttavuus, kunnan rakennusjärjestys, alueen suojelustatus ja mm. vesistön läheisyys.

Eli jos pyydät liian paljon, niin saatat jäädä kokonaan ilman – se vanha viisaus pätee tässäkin. Pieni, maisemaan sulautuva ja vesistöstä kaukana oleva vaunu saa olemassaolonsa oikeuden helpommin kuin se toinen.

Jos lupamenettelyyn mennään, niin kysymykseen voi tulla myös helposti siirrettävän tai elementtirakenteisen kevyen kämpän luvittaminen – Inarin kunnan rakennusjärjestyksessä tällaiselle on annettu koot ja materiaaliohjeetkin. Luksusta ei ole luvassa.

1970-luvulla kultavaltauksia käytettiin kesämökkeilyyn ja ihan nimekkäät yhdistykset puuhasivat kaivoslain avulla jäsenilleen jännittäviä eräkämppiä. Mielestäni oli kullankaivajien etu, että tähän kaivoslain väärinkäyttöön silloin puututtiin. LKL ry puolustaa jäseniään asumisasioissa, mutta kullankaivun varjolla tapahtuvaa mökkeilyä tai pysyvien eräleirien rakentamista emme oikein halua puolustaa.

Jos haluat kesämökin, niin hanki sellainen. Kullanhuuhdontaluvat ovat kullankaivua varten.

Näin julmana oli LKL:n edunvalvonnasta vastaava ANTTI PERONIUS

Alemmalla Mulkkujärvellä 10.3.2020